

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 12. martā
(OR. en)

7628/24

ENV 283
SAN 149
CONSOM 101
AGRI 206
DELA CT 50

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2024. gada 11. marts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	C(2024) 1454 final
Temats:	KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../.. (11.3.2024), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/741 papildina ar riska pārvaldības galveno elementu tehniskajām specifikācijām

Pielikumā ir pievienots dokuments C(2024) 1454 *final*.

Pielikumā: C(2024) 1454 *final*

Briselē, 11.3.2024.
C(2024) 1454 final

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(11.3.2024),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/741 papildina ar riska pārvaldības galveno elementu tehniskajām specifikācijām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. DELEĢĒTĀ AKTA KONTEKSTS

Savienības ūdens resursi tiek arvien vairāk noslogoti, un tas noved pie ūdens resursu noslodzes vairākās dalībvalstīs. Turklāt spiedīgo situāciju ar saldūdens pieejamību būtiski saasina klimata pārmaiņas, neprognozējami laikapstākļi un sausums. Eiropas zaļā kursa kontekstā aprites ekonomikas rīcības plānā¹ un jaunajā ES Klimatadaptācijas stratēģijā² attīrītu notekūdeņu plašāka atkalizmantošana ir minēta kā galvenais instruments, ar ko uzlabot Savienības spēju reaģēt uz pieaugošo ūdens resursu noslodzi. Šāda prakse var samazināt virszemes un pazemes ūdeņu ieguvī un veicināt ūdens saglabāšanu, palīdzot atjaunot stabilāku ūdens ciklu saskaņā ar vispārējo ūdensapgādes noturības mērķi, ko Eiropas Savienība popularizēja ANO konferencē par ūdeni 2023. gada martā.

Spēkā esošie tiesību akti attiecas uz ūdens atkalizmantošanas praksi. Ūdens pamatdirektīvā (2000/60/EK)³ minēts, ka ūdens atkalizmantošana — apvienojumā ar efektīva ūdens patēriņa tehnoloģiju izmantošanas veicināšanu rūpniecībā un ūdeni taupošām apūdeņošanas sistēmām — ir viens no papildpasākumiem, ko dalībvalstis var izvēlēties īstenot, lai sasniegtu mērķus, kas saistīti ar virszemes un pazemes ūdensobjektu labu kvalitatīvo un kvantitatīvo stāvokli. Komunālo notekūdeņu attīrīšanas direktīvā (91/271/EEK)⁴ noteikts, ka attīrītos notekūdeņus izmanto otrreiz, kad vien tas ir pieņemami. Pašlaik notiekošajā tiesību akta pārskatīšanā šī prasība tiks nostiprināta.

Spēcīga riska pārvaldība ir galvenais drošības elements, ar ko veicināt sabiedrības uzticēšanos šai praksei.

Riska pārvaldības noteikumi Ūdens atkalizmantošanas regulā

Regulā (ES) 2020/741 par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām⁵ (turpmāk — “Ūdens atkalizmantošanas regula”) ir noteiktas saskaņotas ūdens kvalitātes minimālās prasības attīrītu komunālo notekūdeņu drošai atkalizmantošanai lauksaimnieciskajā apūdeņošanā. Tajā ir arī noteiktas minimālās monitoringa prasības, riska pārvaldības noteikumi potenciālo veselības un vides papildu risku novērtēšanai un novēršanai, atļauju izsniegšanas prasības un pārredzamības noteikumi, atbilstoši kuriem galveno informāciju par katru ūdens atkalizmantošanas projektu dara pieejamu sabiedrībai.

Saskaņā ar Ūdens atkalizmantošanas regulas 6. panta 1. punktu pārgūtā ūdens sagatavošanai un piegādei ir vajadzīga atļauja. Atļaujas pamatā jābūt ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldības plānam (6. panta 3. punkts), kurā jāievēro 5. pantā noteiktās prasības. Turklāt II pielikumā ir uzskaitīti visi galvenie elementi, kas jāņem vērā riska pārvaldības plānā. Riska

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Jauns aprites ekonomikas rīcības plāns “Par tīrāku un konkurētspējīgāku Eiropu”” (COM(2020) 98 final).

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Ceļā uz klimataturīgu Eiropu: jaunā ES Klimatadaptācijas stratēģija” (COM(2021) 82 final).

³ Direktīva 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>)

⁴ Padomes Direktīva 91/271/EEK (1991. gada 21. maijs) par komunālo notekūdeņu attīrīšanu (OV L 135, 30.5.1991., 40. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1991/271/oj>)

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/741 (2020. gada 25. maijs) par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām (OV L 177, 5.6.2020., 32. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/741/oj>)

pārvaldībai ir proaktīvi jāidentificē un jāpārvalda riski. Veicot analīzi, kuras pamatā ir II pielikuma galvenie elementi, riska pārvaldības plānā būtu jānorāda jebkādas papildu ūdens kvalitātes prasības, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu cilvēku un dzīvnieku veselības un vides pietiekamu aizsardzību. Atzīstot, ka riska pārvaldība ir sarežģīts uzdevums, Ūdens atkalizmantošanas regula pilnvaro Komisiju izstrādāt II pielikuma galveno elementu tehniskās specifikācijas. Minētajām tehniskajām specifikācijām būtu jāatbilst arī starptautiskajām pamatnostādnēm un standartiem, piemēram, tiem, ko izstrādājusi Pasaules Veselības organizācija (PVO) un Starptautiskā Standartizācijas organizācija (ISO).

2. PIRMS AKTA PIEŅĒMŠANAS NOTIKUSĪ APSPIEŠANĀS

Šī deleģētā regula ir izstrādāta, pamatojoties uz vairākiem tehniskiem pētījumiem, tai skaitā Kopīgā pētniecības centra (JRC) sagatavotajiem ziņojumiem “Minimālās kvalitātes prasības ūdens atkalizmantošanai lauksaimnieciskajā apūdeņošanā un ūdens nesējslāņu papildināšanā — ceļā uz juridisku instrumentu ūdens atkalizmantošanai ES līmenī”⁶ un “Tehniskie norādījumi — ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldība lauksaimnieciskās apūdeņošanas shēmām Eiropā”⁷, un uz starptautiski atzītām pamatnostādnēm un standartiem, jo īpaši PVO Sanitārijas drošības plānošanas rokasgrāmatu⁸, ISO 20426 (2018)⁹, ISO 16075-1 līdz 2 (2020)¹⁰ un Austrālijas ūdens reciklēšanas vadlīnijas (2006)¹¹.

No 2021. gada maija līdz novembrim tika organizēti pieci tehniski darbsemināri par ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldību. Tie deva iespēju iestādēm, ūdens attīrīšanas uzņēmumiem un citām ieinteresētajām personām apspriest un izvirzīt jautājumus. To rezultātā tika apkopotas gadījumu analīzes, ar kurām var iepazīties iepriekš minētajos JRC tehniskajos norādījumos.

Eksperti no dalībvalstu iestādēm un ieinteresētās personas, kas pulcējās Ūdens atkalizmantošanas darba grupā, kura izveidota saskaņā ar Kopējo īstenošanas stratēģiju (KĪS)¹², bija cieši iesaistīti tehniskajā diskusijā par riska pārvaldības specifikācijām. Ūdens un plūdu ekspertu grupa¹³ arī bija cieši iesaista diskusijās, un tai tika dota iespēja izteikt piezīmes par deleģētās regulas projektu un tajā izklāstītajām tehniskajām specifikācijām. Sagatavošanas sanāksmes notika 2022. gada 17. un 18. novembrī, 2023. gada 13. un 14. martā (Ūdens atkalizmantošanas darba grupa) un 2023. gada 16. oktobrī (ekspertu grupa).

Sabiedrība varēja sniegt atsauksmes par deleģētās regulas projektu no 2024. gada 11. janvāra līdz 8. februārim. Kopumā tika saņemtas 32 atbildes: 6 no publiskām iestādēm, 2 no

⁶ Alcalde-Sanz, L. un Gawlik, B.M., *Minimum quality requirements for water reuse in agricultural irrigation and aquifer recharge — Towards a legal instrument on water reuse at EU level*, Eiropas Komisija, Luksemburga, 2017., JRC109291.

⁷ Maffettone, R. and Gawlik, B.M., *Technical guidance: water reuse risk management for agricultural irrigation schemes in Europe*, Eiropas Komisija, Luksemburga, 2022., JRC 129596.

⁸ PVO, *Sanitation safety planning: manual for safe use and disposal of wastewater, greywater, and excreta*, Ženēva, 2016.

⁹ ISO 20426:2018 Vadlīnijas veselības riska novērtēšanai un pārvaldībai attiecībā uz nedzeramā ūdens atkalizmantošanu.

¹⁰ ISO 16075-1:2020 Vadlīnijas attīrītu notekūdeņu izmantošanai apūdeņošanas projektos. 1. daļa. Apūdeņošanai paredzēta atkalizmantošanas projekta pamats; ISO 16075-2:2020 Vadlīnijas attīrītu notekūdeņu izmantošanai apūdeņošanas projektos. 2. daļa. Projekta izstrāde.

¹¹ NRMCM-EPHC-AHMC, *Australian guidelines for water recycling: managing health and environmental risks (phase 1)*. *National Water Quality Management Strategy*, Kanbera, 2006.

¹² <https://circabc.europa.eu/ui/group/9ab5926d-bed4-4322-9aa7-9964bbe8312d/library/dd9b4484-2935-4ee8-b3ce-72f844f3644c>

¹³ Reģistrēta Komisijas Ekspertu grupu un citu līdzīgu struktūru reģistrā ar kodu E03687.

pētniecības institūtiem, 14 no uzņēmēju apvienībām, 3 no NVO un 7 no iedzīvotājiem. Dažās atsauksmēs bija pausta pretestība ūdens atkalizmantošanas principam kā tādām, nevis sniegts viedoklis par tehniskajām specifikācijām. Citās atsauksmēs bija ierosināts noteikt specifiskus parametrus, kas ir stingrāki par Ūdens atkalizmantošanas regulā noteiktajiem. Vēl citās bija sniegti konkrēti ierosinājumi, kas palīdzēja dokumenta kvalitāti uzlabot.

3. DELEĢĒTĀ AKTA JURIDISKIE ASPEKTI

Juridiskais pamats deleģētās regulas pieņemšanai ir dots Ūdens atkalizmantošanas regulas 5. panta 5. punktā. Konkrētāk, ar 5. panta 5. punktu Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem papildina regulu, lai noteiktu minētās regulas II pielikumā izklāstīto riska pārvaldības galveno elementu tehniskās specifikācijas.

Šīs deleģētās regulas struktūra ir šāda:

- regulas 1. pantā ir noteikts, ka deleģētās regulas pielikumā ir izklāstītas Ūdens atkalizmantošanas regulas II pielikuma riska pārvaldības galveno elementu tehniskās specifikācijas;
- regulas 2. pantā ir norādīts šīs deleģētās regulas spēkā stāšanās datums un piemērošanas datums;
- Visbeidzot, šīs deleģētās regulas pielikumā ir sniegtas nepieciešamās tehniskās specifikācijas visiem galvenajiem riska pārvaldības elementiem, lai atbildīgās personas varētu izstrādāt stabilus riska pārvaldības plānus un nodrošināt ūdens atkalizmantošanas projektu drošumu.

KOMISIJAS DELEĢĒTĀ REGULA (ES) .../..

(11.3.2024),

ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/741 papildina ar riska pārvaldības galveno elementu tehniskajām specifikācijām

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2020/741 (2020. gada 25. maijs) par ūdens atkalizmantošanas minimālajām prasībām¹⁴, jo īpaši tās 5. panta 5. punkta otro daļu,

tā kā:

- (1) Regulā (ES) 2020/741 ir noteiktas minimālās prasības drošai ūdens atkalizmantošanai lauksaimnieciskajā apūdeņošanā. Minētās regulas 6. pantā noteikts, ka, lai sagatavotu un piegādātu pārgūto ūdeni, ir vajadzīga atļauja un ka šādas atļaujas pamatā jābūt riska pārvaldības plānam. Minētās regulas 5. panta 3. punktā savukārt noteikts, ka ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldības plāns jābalsta uz riska pārvaldības elementiem, kas izklāstīti minētās regulas II pielikumā.
- (2) Ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldības plāna izstrāde var būt sarežģīts uzdevums, un tā izstrādē nepieciešama vairākdisciplīnu pieeja un vairāku dalībnieku iesaistīšana. Šā iemesla dēļ ir jānosaka Regulas (ES) 2020/741 II pielikumā izklāstīto riska pārvaldības galveno elementu tehniskās specifikācijas, lai nodrošinātu, ka ūdens atkalizmantošanas riska pārvaldības plāni ir stabili, kvalitatīvi un balstīti uz sistemātisku pieeju. Mērķis ir sīkāk izklāstīt, kā riska pārvaldības plāna autoriem un riska novērtētājiem, kas iesaistīti tā izveidē, būtu pienācīgi jāapsver visi galvenie elementi, veicot ūdens atkalizmantošanas sistēmas strukturētu un visaptverošu analīzi. Vajadzētu būt iespējai riska pārvaldības plāna izstrādē izmantot esošos riska novērtēšanas un pārvaldības protokolus ar noteikumu, ka tiek ievērotas šajā deleģētajā regulā noteiktās tehniskās specifikācijas.
- (3) Lai riska pārvaldības plānos būtu sniegti pārliecinoši pierādījumi, kas pamatotu preventīvu pasākumu un barjeru noteikšanu un nodrošinātu, ka apūdeņošana ar pārgūto ūdeni ir droša cilvēka un dzīvnieku veselībai un videi, tie būtu jāpamato ar visdrošākajiem pieejamajiem zinātniskajiem pierādījumiem un citiem papildu avotiem, kas pilnībā dokumentēti riska pārvaldības plānā.
- (4) Dalībvalstīs izveidotās ūdens atkalizmantošanas sistēmas var atšķirties pēc to struktūras, un tās var apgādāt lielu skaitu galalietotāju. Turklāt viens riska pārvaldības

¹⁴ OV L 177, 5.6.2020., 32.–55. lpp.

plāns var attiekties uz vairāk nekā vienu ūdens atkalizmantošanas sistēmu saskaņā ar Regulu (ES) 2020/741. Riska pārvaldības galveno elementu tehniskajām specifikācijām vajadzētu būt pietiekami elastīgām, lai varētu ņemt vērā šīs atšķirības, un vienlaikus jāsniedz visaptverošs pārskats par sistēmu un pietiekama informācija, lai varētu identificēt visus iespējamās saistītos riskus,

IR PIENĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Regulas (ES) 2020/741 II pielikumā izklāstīto riska pārvaldības galveno elementu tehniskās specifikācijas ir izklāstītas šīs regulas pielikumā.

2. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 11.3.2024

*Komisijas vārdā —
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN*